

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în față: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

La răspântie. — Anteproiectul codului comercial. — Legea contra cametei. — Raportul dlui Auboin. — *Cronica:* Necrolog. Banca „Victoria” în primejdie. Censor la Banca Națională a României. Incassările Statului. Publicațiune.

La răspântie.

— Criza de guvern și problema refacerii. —

Este cert, că, căderea guvernului Mironescu a fost provocată în primul rând de marile greutăți economice și financiare, prin care trece țara noastră.

Or fi contribuit la desfășurarea evenimentelor și disensiunile din sânul partidului național-fărănist, dar desnodământul final este totuși urmarea firească a formidabilei crize economice-financiare, accentuată tot mai mult prin scăderea vertiginoasă a veniturilor statului.

Cunoscând proporțiile și originile de ordin mondial ale acestei crize grozave, nu credem a exagera afirmând, că actuala criză de regim marchează o piatră de hotar în procesul evolutiv al neamului nostru. Astfel *momentele de față capătă importanță istorică în viața noastră națională.*

Dela felul în care se va rezolvi această criză va depinde dezvoltarea viitoare a statului nostru.

Ne aflăm în fața unei radicale schimbări de sistem și de metode, cari trebuiesc primenite din temelii pentru a putea asigura progresul normal. Cu măsuri de cârpeală nu vom putea opri pe loc alunecarea în prăpastie...

Ultima noastră nădejde ne este capul suprem al statului nostru: Majestatea Sa

Regele Carol II. Cheia situației este în mâinile Lui. Nădejde mari legate de persoana Sa au ajuns la scadență. Nefermuri dragoste cu care a fost primit la înapoierea Sa din exil și cu care îl înconjoară și azi toată țara, să-i servească de încurajare în realizarea marelui opere mântuitoare,

Cunoscându-i gândurile și sentimentele democratice, înalta grijă ce poartă acestui popor, îi supunem cu smerenie spre apreciere câteva din problemele fundamentale, fără deslegarea prealabilă a cărora — după umila noastră părere — o ieșire din impas nu va fi posibilă.

Iată problemele cardinale cari se cer deslegate și cari trebuie să precede marea operă de reclădire economică: 1) Sanarea crizei morale și stărpirea politicianismului, 2) Descongestionarea aparatului administrativ. 3) Realizarea de economii la funcționarii superiori și oprirea risipei. 4) Obținerea unui mare ajutor financiar prin Liga Națiunilor.

Ad. I. Regenerarea morală a devenit la noi — poate și în alte țări — o gravă *problemă de stat.* A trece cu ușurință optimistă peste această problemă ar însemna să clădești viitorul statului nostru pe temelii de nisip cari la prima furtună se clatină și se prăbușesc...

Pentru realizarea acestei opere gigantice *trebuiesc în primul rând oameni cu mână tare, oameni nepătați, exemple de probitate și onestitate, caractere de oțel.* În domeniul moral nu cantitatea hotărăște ci *calitatea!*

Se impune ca un punct de plecare *suprimarea corupției și venalității* din serviciile publice (de stat, județene, comunale). Aceste molime infecte s'au înfipt adânc în tot organismul de stat. Să nu se spună că pentru vindecarea unei boli atât de grave se cere o operă îndelungată, o educație socială și culturală prin școală, literatură, societate și prin biserică. Câteva gesturi eroice, câteva operații cu bisturiul cel mare, vor face să fâșnească puroiul și pacientul va merge spre întremare sigură.

Să se aplice sancțiunile cele mai drastice pentru crimele din trecut. Fără sancțiuni nu există îndreptare în domeniul ordinii morale.

Să se înăsprească pedepsele pentru infracțiunile în avutul public!

Să se introducă pedeapsa cu moartea nu numai pentru tâlhăriile și asasinatele la drumul mare, ci și pentru furturile și fraudele în averea națională, așa cum au făcut sovietele la începutul regimului lor!

Să nu se uite că lucrurile mari nu se pot înfăptui fără jertfe! Și executându-se câțiva bandiți ai banului public, cari prin fapte cinice și bestial de egoiste provoacă neagra mizerie și suferință a milioane de concetățeni, se va aduce o prea mică jertfă pentru garantarea viitorului acestei țări.

Pentru a se putea introduce pedeasa cu moartea *să se modifice Constituția!* Legea noastră fundamentală suferă și așa de multe lipsuri, cari reclamă o întregire și modificare. Felul dictatorial și arbitrar, în care s'a confecționat nu a fost de natură de a-i conferi valoarea etică, de care legea legilor are indispensabilă nevoie.

O lature a decadenței morale o constituie politicianismul abject, care a contribuit în măsură imensă la salvăcirea moravurilor publice. Politicianismul acesta scârbos a luat cu asalt ca o invaziune de lăcuste toate bogățiile acestei țări, ba s'a furișat adânc în toate resursele sufletești ale națiunii noastre, semănând vrajbă și discordie generală.

Ca să înțelegem mai bine pustirile vandale pricinuite de ciuma corupției și a politicianismului, ne vom referi numai la recenta *panamauă cu spirtul negru*.

Misterele din beciurile negre ale acestor formidabile fraude, destăinuite de presa cotidiană și de recenta instrucție judiciară sunt uimitoare și îngrozitoare. Se relatează, că un președinte al sindicatelor de spirt ar fi semnalat tuturor factorilor hotărâtori dela centru începând cu regimul liberal și până azi toate fraudele cari s'au săvârșit cu spirtul netaxat, — la început mai timid — apoi mai curajos și la urmă chiar pe față. Domnul respectiv ar fi arătat primejdia imensă și pagubele formidabile cari vor fi cășunate statului dacă nu se vor lua măsuri de represiune. A arătat cum producția spirtului taxat a scăzut treptat dela 150 vagoane lunar la 40—30—15—10 vagoane acesta fiind înlocuit cu spirt fabricat clandestin și sustras taxelor fiscale. Ba a prezentat întreg planul și toate dovezile machinațiilor frauduloase, pe baza cărora bandiții puteau fi făcuși dela început inofensivi și *panamaua putea fi stârpită chiar în fașă*.

S'a promis luarea de măsuri. Luarea acestor măsuri era încredințată funcționarilor superiori din minister! *Nu s'a luat însă nici o măsură!*

Mai târziu reclamanții au fost întâmpinați cu refrenul: „*asta este politică!*” și apoi nici nu au mai fost primiți de cei în drept. Răul s'a tot agravat, până când dl M. Popoviciu, ministrul de finanțe a trebuit să mărturisească dela tribuna Camerei, că nu este în stare să suprimă pe bandiții spirtului negru.

Se mai relatează cazuri revoltătoare, când agenții de control semnalau ministerului de finanțe descoperirea a mari depozite de spirt netaxat, dar dela centru primeau după 1—2 zile ordinul telegrafic să libereze spirtul... Nu e mirare astfel că agenții de control încurajați de atitudinea inexplicabilă a celor mari dela centru au început să colaboreze și ei cu fraudatorii...

Astfel am ajuns la deficitul de 12 miliarde numai la capitolul spirtului negru — ca să nu mai amintim de deficitetele provocate de celelalte nenumărate fraude și sustracțiuni — descoperite și nedescoperite. (La Ferro-Chimica afirmative s'ar fi cauzat statului pagube de 18 miliarde!) Astfel am ajuns la curba de sacrificiu, la impozitele insuportabil de urcate, la sărăcie și mizerie.

Rezultă deci în mod clar, că *funcționarii venali și corupți sunt mai puternici chiar și decât puterea executivă*. Nu se poate doar imagina că bărbații de o onestitate necontestată cari au condus guvernele ieșite din cele mai mari partide de guvernământ în țara noastră, nu ar fi avut toată bunavoința, toate bunele intențiuni de a stărpi răul din rădăcină. *Dar criminalii s'au dovedit mai puternici decât ei!* Prin machinațiuni diabolice au reușit să zădărnicească orice luare de măsură!

Te întrebi stupefiat *cum am putut ajunge la acest faliment al autorității de stat?*

Explicația se cuprinde în răspunsul laconic, ce a primit mai de multe ori președintele reclamant: *„Acea este politică, Domnule!”*.

Iată cum politicianismul feroce s'a asociat cu corupția și criminalitatea pentru a desăvârși opera destructivă!

Politicianismul cointeresat forțează mâna guvernelor, oprește anchetele judiciare și pune mușama uității și iertării pe toate panamalele mai răsunătoare! Din cauza politicianismului antipatriotic și antisocial nu se pot lua eficace măsuri de îndreptare!

Concomitent cu opera de purificare morală va trebui prin urmare să se procedeze la exterminarea din rădăcini a plagei politicianiste.

Ad. II. O altă consecință dezaastroasă a politicianismului a fost supra-încărcarea aparatului administrativ cu clienții politicii în decursul decadei dela 1919 și până azi. Un prefect de județ mi-a spus, că are 58 funcționari, dar toate agendele s'ar putea foarte bine isprăvi cu 8—10 funcționari conștiincioși. Prin urmare restul de 48 funcționari sunt sinecuriști.

Dar intrați în birourile ori-cărei administrații publice și veți vedea pe funcționari citind gazete, discutând politică sau flirtând cu dactilografele.

Dar ce e mai trist, că deși avem funcționari supra-numerari, cererile cetățenilor totuși nu se rezolvă fără intervenții numeroase și costisitoare!

Serviciile publice au ajuns astfel tot atâtea birouri de plasare!

O raționalizare a administrației publice prin decongestionarea mecanismului birocratic este prima datorie a guvernului ce va veni în sforțările pentru menținerea echilibrului bugetar. Aceasta operă de deparazitare să se săvârșească fără cruțare și la regiile autonome, concesionate și comercializate!

Toate serviciile autonome, concesionate sau comercializate deficitare și parazitare să fie desființate!

Prin sanarea morală și stărpirea curentului de criminalitate mare parte a funcționarilor de control va deveni de prisos.

Ad. III. Risipa ce s'a făcut cu banul public pe lângă pierderile cauzate de criza economică mondială — va mai cere încă multe și grele sacrificii până la definitivă normalizare. *Ei bine aceste sacrificii să se ceară exclusiv dela funcționăria superioară.* Lefurile până la 15.000—20.000 Lei să se lase neatinse!

Decongestionarea administrațiilor publice de elementele sinecuriste va aduce guvernului primele economii însemnate. Restul se va lua dela cei mari, îndeosebi dela membrii din consiliile de administrații dela regiile autonome și comercializate! *Apoi să se realizeze o armonizare și proporționalizare în renumerațiile funcționărești!* Este inechitabil ca dintre doi funcționari cu aceeași pregătire unul să primească 15.000 Lei, iar altul 200.000—300.000 Lei leașa lunară, numai pentru că a avut protecția politicianilor.

Disproporția prea jignitoare provoacă destrămarea serviciilor publice și este fermentul tuturor nemulțumirilor sociale.

Majestatea Sa Regele a spus odată că se consideră șeful unei uzine gigante. Ei bine, se vor aplica și în funcționarea statului aceleași norme de raționalizare — producerea maximului de beneficii cu minimul de energie — ca și la marile întreprinderi industriale!

Ad. IV. Pentru a putea umplea toate golurile și îndeosebi pentru a putea ținea pieptul cu dumpingul rusesc până la adaptarea economiei noastre la condițiile de concurență ne trebuie un ajutor financiar strein de 40—50 miliarde.

Este cert, că împrumuturi așa mari nu mai putem contracta prin mijlocirea samsarilor internaționali, cari după un

împrumut de 8 miliarde au luat 5% (400.000.000 Lei!) fără a ne fi scăpat cel puțin de umilitorul control al finanței străine. Acest mare împrumut de care avem neapărată nevoie trebuie să-l obținem prin intermediul Societății Naționale. Va trebui deci adoptată soluția Titulescu. Cu acest împrumut de 40—50 miliarde se va putea apoi începe opera de refacere, de înzestrarea agriculturii, de intensificarea producției industriale, și se va putea da un ritm nou și viguros întregii noastre economii naționale.

Dar bine înțeles numai după înfăptuirea reformelor dela punctele I—III., căci continuând politica de risipă și lăsând să graseze desmățul corupției, se vor irosi în scurtă vreme cele mai mari împrumuturi — luând drumul Elveției. (vezi acuzațiile reciproce între Teianu și presa liberală relative la depozitele din Elveția și Olanda!)

Nu știu cum va soluționa factorul nostru constituțional criza actuală. Aceasta este o chestie politică. Înalta înțelepciune a Regelui nostru ne este garanție că va afla calea cea adevărată.

Un lucru este sigur: orice soluție se va da fără impunerea reformelor de sus va fi soluție de expedient cu caracter de provizorat. Un alt lucru cert este acela, că toată țara aceasta va primi cu entuziasm orice formulă politică, care va garanta înfăptuirea acestor fundamentale reforme. Cei cari suntem înregimentăți în partidele noastre politice datorii suntem să sprijinim orice hotărâre regală menită să salveze situația disperată. *Interesele personale și de partid le vom subordona cu abnegațiune patriotică marilor interese naționale.*

Partidele politice trebuie să se reorganizeze și să-și primenească cadrele, scăpându-se de toate elementele necinstite și parazitare, așa cum a spus dl ministru Mihalache la consfătuirea majorității parlamentare dela 1 Aprilie.

Trecerea în opoziție va ușura opera de purificare, căci profitorii se vor duce de voie bună. Cei cari vin la putere să fie atenți la legiunile de noi „partizani“ cari vin să-și ofere serviciile „desinteresate“ și să-i ceară mai întâi prin sifa deasă!

Sărbătorind cu cucernicie ca buni creștini sărbătoarea Învierii Mântuitorului, să pregătim și învierea cea adevărată a Neamului românesc!

Dr. IOACHIM TOBICIU, Cluj.

Anteproiectul codului comercial.

Societățile comerciale.

VIII.

Impărțirea materiei. În ce privește economia sau aranjarea tehnică a Părții II, privitoare la „Societățile comerciale“, anteproiectul urmează sistemul clasic, grupând materia în norme de constituire, norme de funcționare și norme de desființare (disolvare, lichidare, contopire). Materia — tratată în zece titluri — este întregită cu dispozițiunile relative la naționalitatea societăților comerciale, apoi cu norme de penalitate și de prescripțiune.

La „dispozițiunile generale“ (art. 118—119, anteproiectul ne dă definiția diferitelor tipuri de societăți comerciale. Societatea în nume colectiv și în comandită simplă, apoi societatea anonimă (pe acțiuni) fiind cunoscute din dreptul în vigoare, ne vom limita la *definiția celor două noi tipuri de societăți: Societatea în comandită pe acțiuni și Societatea cu răspundere limitată.*

În concepția anteproiectului societatea în comandită pe acțiuni este o variantă a societăților pe acțiuni, fiind reglementată — cu puține excepțiuni — prin norme identice. Capitalul social și aici este împărțit în acțiuni egale. Deosebirea este aceea, că obligațiunile societății în comandită pe acțiuni sunt garantate nu numai prin patrimoniul social, ci în mod subsidiar și prin răspunderea nelimitată și solidară a asociatului sau asociaților comanditați. (§ 119, p. 4). Pentru acești asociați comanditați (membrii interni) se vor observa dispozițiunile prevăzute pentru administratorii societăților în nume colectiv, iar asociaților comanditari (externi) li se vor aplica normele înscrise pentru comanditarii societăților în comandită simplă.

Societatea cu răspundere limitată este mai aproape de societatea în nume colectiv, dar fără răspunderea solidară a asociaților. Obligațiunile societății cu răspundere limitată sunt garantate cu patrimoniul social. Fiecare asociat răspunde numai cu cota sa. Capitalul social nu poate fi împărțit în acțiuni. (art., 119 p. 5). Ca condițiuni caracteristice și specifice, la art. 153 se mai prevede, că numărul asociaților nu poate trece de douăzeci, capitalul social nu poate fi mai mic de 500.000 Lei, iar participarea fiecărui asociat poate fi neegală, dar nu mai mică de 25.000 Lei.

Dl Iosif G. Cohen, membru în Consiliul legislativ superior, unul dintre autorii anteproiectului, în conferințele ce a ținut la Paris în luna Ianuarie a. c. a arătat că, „urmând exemplul Franței, care a adoptat în legislația sa societatea cu răspundere limitată existentă în Alsacia-Lorena, și considerând că în noile provincii române, recâștigate în urma războiului, acest tip de societăți, ca moștenire dela legislația germană, era foarte răspândit, l-a adoptat și anteproiectul”. De fapt societatea cu răspundere limitată nu există decât în Bucovina. Anteproiectul i-a adus bineînțeles unele modificări, cari sunt indispensabile pentru a fi încadrate în disciplina celorlalte societăți comerciale.

Tot dl Iosif G. Cohen a arătat că „scopul principal al acestor societăți este acela de a asigura fie patrimoniul unei familii, fie patrimoniul acelor persoane, cari au colaborat la o industrie, beneficiile obținute și rezultate în cea mai mare parte a cazurilor, din un secret industrial, fructul experienței din trecut”.

Societățile cu răspundere mărginită, ca misiune economică, nu depășesc cadrele întreprinderilor mici sau mijlocii, concentrarea de mari capitaluri fiind rezervată societăților pe acțiuni.

Acest tip de societăți comerciale există și în Anglia și Danemarea. În Franța au fost introduse prin legea dela 7 Martie 1925. Asemenea și Ungaria le-a adoptat prin o lege din 1929. Legislația veche maghiară, adecă codul de comerț în vigoare în Ardeal, nu le cunoștea.

Ele sunt apoi înscrise și în proiectele codurilor de comerț elaborate în Italia și Elveția.

Atât doctrina, cât și practica judiciară au relevat neajunsurile pricinuite în Germania de societățile cu răspundere limitată (Gesellschaft mit beschränkter Haftung), cari dau cel mai mare contingent al societăților falimentate. Intre anii 1910—1914 au fost declarate în stare de faliment 1372 societăți cu răspundere limitată, față cu 81 societăți pe acțiuni. Iar mai recent 55% din numărul total al falimentelor îl reprezintă societățile cu răspundere limitată. (Prof. Galeșescu Pyk, Curierul judiciar Nr. 9 din 1931).

Necesitatea lor în viața economică fiind însă recunoscută, pentru a micșora neajunsurile și rezultatele funeste atât de frecventate, se preconizează îmbunătățirea regimului lor juridic, îndeosebi, prin sustragerea unor categorii de afaceri comerciale din cercul lor de activitate. Astfel în legislația franceză, austriacă și maghiară societățile cu răspundere limitată nu se pot ocupa cu comerțul bancar, cu asigurări, emisiune de scrisuri fonciare și de gaj. Toate aceste operațiuni reclamă mari capitaluri sociale pe când societățile cu răspundere limitată sunt menite să joace numai un rol de mici sau mijlocii întreprinderi. Acest caracter de întreprindere mai modestă rezultă și din dispoziția anteproiectului, care limitează numărul asociaților la douăzeci.

Anteproiectul de altminteri nu îngreudește sfera de afaceri a societății cu răspundere limitată. Legea asigurărilor din 1929 însă trimite operațiunile de asigurare și reasigurare *exclusiv* în competența societăților pe acțiuni. Astfel acest soi de operațiuni sunt scoase în mod indirect din orbita de afaceri a societăților cu răspundere limitată.

Ar fi de dorit însă, ca după exemplul Franței, Austriei și Ungariei, cari au scõntat rezultatele nefavorabile din practica Germaniei, operațiunile de bancă, de schimb, de economie, de emisiune, de scrisuri de gaj și fonciare, și de obligațiuni să fie scoase în textul definitiv a proiectului codului nostru comercial din sfera de activitate a societăților cu răs-

pundere limitată, ele rămânând restrânse la domeniul afacerilor de mai mică amploare, unde eventualele pierderi nu pot lua proporții dezastruase.

Mai observăm că în sensul art. 118 din anteproiect „*societățile civile* cari îmbracă forma *societăților pe acțiuni*, sunt asemenea supuse legilor comerciale“.

(Va urma).

Dr. IOACHIM TOLCIU, Cluj.

Erată. În articolul din Nrul trecut „Anteproiectul codului comercial“ Dll. pag. 129 s'a eules greșit „*controlul este comercializat în puterea de Stat...*“ în loc de: „*controlul este concretizat în puterea de Stat...*“

Legea contra cametei.

Art. 1. — Dobânda legală anuală se fixează la: 1% în afaceri civile și 2% în afaceri comerciale, socotite peste scontul Băncii Naționale a României.

Art. 2. — Dobânda convențională anuală nu poate întrece 6% peste scontul Băncii Naționale a României.

Pretențiunea privitoare la dobânda convențională nu poate fi valorificată în justiție decât în cazul când ea este stipulată prin act scris.

Când debitorul este ținut să plătească o dobândă fără ca aceasta să fie fixată prin act, el va plăti dobânda legală.

Art. 3. — Prin dobândă se înțelege nu numai sumele plătibile în bani, dar și orice alte prestațiuni sub orice titlu sau denumire, drept echivalent al folosirii capitalului, la care debitorul se obligă pentru folosința capitalului socotit în numerar.

Art. 4. — Dacă s'au stipulat dobânzi cari întrec maximum arătat de art. 2, pentru excedent, obligațiunea este nulă de drept.

Actele cuprinzând stipulațiuni de dobânzi superioare maximumului fixat nu vor putea fi autentificate.

Actele cuprinzând stipulațiuni de dobânzi superioare maximumului prevăzut de art. 2, vor fi întabulate, prenotate sau înscrise, cu audăgirea că dobânzile se înscriu la maximum arătat.

Contractele de vânzare cu pact de răscumpărare și antichreză, ce se vor încheia între părți, după data promulgării legii de față, sunt nule de drept, iar dispozițiunile art. 1371—1387, inclusiv codul civil, art. 1797—1703 inclusiv codul civil și articole corespunzătoare din codurile civile în vigoare în teritoriile unite se abrogă.

Art. 5. — Plata anticipată a dobânzilor nu poate avea loc decât pe maximum 6 luni.

Art. 6. — Dobânzile de orice fel se prescriu dacă nu au fost cerute s'au urmărite timp de 3 ani.

Art. 7. — Dispozițiunile acestei legi se aplică cu efect retroactiv:

a) Dobânzilor de orice fel prevăzute în orice acte scrise existente pentru timpul ce curge de la promulgarea acestei legi;

b) Dobânzilor de orice fel neîncassate efectiv, derivând din orice titluri sau convențiuni cu exigibilitate anterioară promulgării acestei legi, care se reduce pe deplin drept prin efectul acestei legi la 18% pe an, cu începere dela data de 7 Februarie 1929 (legea stabilizării monetare). Se exceptează dobânzile consacrate prin hotărâri judecătorești definitive.

Art. 8. — Creditorul care va primi sau va stipula prin însăși actul de împrumut, prin act separat, prin act deghizat sau în orice alt mod, o dobândă convențională superioară celei fixate prin această lege, se va pedepsi cu închisoare dela 2 luni la un an și cu amendă dela 5000—20.000.

În caz de circumstanțe atenuante, instanța de judecată nu va putea reduce pedeapsa sub 5000 Lei amendă.

Aceiași pedeapsă se va aplica și aceluia care cu știință servește ca mijocilor la comiterea delictului.

Art. 9. — Dacă infracțiunea prevăzută de art. 8 s'a săvârșit de un împrumutător profesionist sau de o persoană care anterior a fost condamnată pentru acelaș delict, se pedepsește cu închisoare dela 6 luni până la 3 ani și cu amendă dela 20.000 Lei până la 100.000 Lei, atrăgând după sine și pierderea drepturilor politice.

În caz de circumstanțe atenuante, instanța de judecată nu se va putea coborî în aplicarea pedepsei mai jos de 20.000 Lei, minimum-ul amendei.

Art. 10. — Când infracțiunea prevăzută de art. 8 și 9 s'a săvârșit în numele unei societăți comerciale, pedeapsa se va aplica celor ce au aprobat încheierea afacerii.

Deci delictul s'a săvârșit de un procurist sau un mandatar, pedeapsa se va aplica, atât acestuia, cât și celor în numele cărora și cu știrea cărora delictul a fost săvârșit.

Art. 11. — Acțiunea publică pe temeiul acestei legi se pune în mișcare numai după cererea părții vătămate, care își va putea formula prin aceeaș acțiune pretenția sa pentru exces de dobândă.

Reclamațiunea penală a debitorului nu suspendă în această materie cursul nici unei acțiuni civile sau comerciale.

Acțiunea civilă sau comercială a debitorului pentru reducerea dobânzii stipulate ilegal ori pentru restituirea celor ilegal percepute, nu va putea fi conexasă cu acțiunea creditorului, ci ele vor fi judecate separat.

Orice mijloace de probațiune sunt admisibile pentru a dovedi cuantumul dobânzilor deja plătite, sau acelor ce s'au stipulat a fi plătite.

Instanța competentă a judeca acțiunea penală introdusă pe temeiul acestei legi este judecătoria locului unde s'a săvârșit infracțiunea.

Orice act de procedură privitor la judecarea reclamațiunii penale introdusă pe temeiul acestei legi este scutit de timbre.

Hotărârea definitivă de condamnățiune se va publica într'un ziar răspândit pe cheltutala celui condamnat.

Art. 12. — Toate dispozițiunile contrare din legile în vigoare se abrogă.

Raportul dlui Auboin.

A apărut al optulea raport al Consilierului tehnic la Banca Națională, cuprinzând perioada Decembrie 1930—Februarie 1931.

Raportul constată fermitatea monedei noastre și consolidarea definitivă a stabilizării, după care analizează finanțele noastre publice.

Exercițiul 1930 s'a încheiat la 31 Decembrie 1930, conform noiei legi a contabilității publice.

După datele provizorii încassările celor 12 luni au fost de Lei 31,158 mil., iar cifra cheltuelilor depășește suma de Lei 32 miliarde.

Deficitul final este deci de 1 miliard, iar dacă nu s'ar fi afectat la buget unele venituri din vânzări de instalații telefonice și al utilajului telefonic societății, concesionare a telefoanelor, deficitul ar fi poate de 2 miliarde Lei.

Augetul pe 1931 — spune dl Auboin — prezintă progres față de trecut, încassările fiind stabilite pentru prima oară la o cifră, întemeiată pe realitate, de Lei 31½ miliarde.

Cheltuelile au putut fi reduse la acest nivel, numai cu mare efort.

Pentru a putea introduce în buget unele noi cheltueli, socotite indispensabile, s'a procedat la o reducere generală a cheltuelilor administrative, la reducerea retribuțiilor funcționarilor, produsul acestei reduceri este de 3.426 milioane.

Încassările pe 1931, deși stabilite mai prudent, decât în trecut, sunt inferioare anului precedent 1930 Motivul, deoparte, criza economică, iar de altă parte defectuoșitatea organizării administrațiilor financiare și a serviciului de percepere, Dl

Auboin accentuează necesitatea urgentă a măsurilor energice, pentru a reduce încassările la nivelul minim, indispensabil, pentru a asigura viața normală a Statului.

Mai subliniază raportul faptul, că chiar și în cazul că încassările ar atinge previziunile bugetare, sarcina fiscală pe cap de locuitor va depăși foarte puțin sarcina dinainte de războiu. Dacă nivelul încassărilor ar fi analog cu cele din 1929, adică suficiente pentru echilibrarea bugetului, sarcina fiscală pe cap de locuitor nu reprezintă decât 62 fcs. elv. față de 58 fcs. elv. în 1913.

Din aceasta constatare rezultă, că efortul, ce urmează este complet realizabil. Este mai ales o chestiune de ordine și de organizare.

Privitor la Căile ferate expunerile din raportul expertului tehnic se bazează pe concluziunile raportului C. F. R. stabilite de acord cu expertul Leverage.

Raportul conchide, pe 1930 la un deficit real al C. F. R. de circa 1 miliard, ca și în 1929. Pentru 1931 cu toată reducerea importantă a cheltuelilor este temere, că rezultă un nou deficit însemnat.

Trebuie luate măsuri energice — spune dl Auboin — pentru a suprima orice deficit în termenul de 3 ani, prevăzut în programul de stabilizare, adică înainte de 1932.

Concluzia finală a raportului este că acum când reforma monetară e complet consolidată, asigurând o bază fermă dezvoltării țării, toată atenția puterilor publice, trebuie îndreptată către orânduirea finanțelor publice, și restabilirea financiară a căilor ferate, fără de care această dezvoltare va fi întârziată sau chiar compromisă.

CRONICA.

Necrolog. Gerasim Furdui, casier la banca „Crișana“ Brad a încetat din viață la 4 Aprilie 1931

*

— Ca flacăra unei făclii izbite de un uragan s'a stins la 4 Aprilie 1931 viața casierului dela banca „Crișana“ centrala din Brad: Gerasim Furdui, un om pe cât de bun onest și muncitor, pe atât de modest și pacinic, — lăsând în urmă-i o văduvă îndurerată și un copilăș de 3 ani.

Însușirile alese ale acestui om de treabă au fost cuvenit apreciate de cei ce l-au cunoscut. Astfel la înmormântarea dânsului din 5 crt. l-au însoțit până la marginea mormântului nu numai Consiliul de administrație și corpul funcționarilor băncii, ci așa zicând întreaga populație din Brad

și mulți din vecinătate. Corul mixt, sub conducerea dlui profesor Părvu a contribuit la măreția jalnicei sărbători. La mormânt dl director Ghișa a rostit ultimul adio celui ce s'a îndepărtat... — spre a nu se mai întoarce — din mijlocul tovarășilor săi de muncă.

În zăvistia, ce ne stăpânește, în clocotul de patimi ce ne bântue, această spontană manifestație de iubire și de respect față de bunul dispărut, pare a fi preludiul unei însănătoșiri sociale. Ceeace ne face bine, nespus de bine.

B r a d.

L. V.

Banca „VICTORIA“ în primejdie. S'a scris atâtea despre sanarea acestei bănci, și fuziunea ei cu băncile „Timișoreana“ și „Bihoreana“, încât publicul mare este în credința, că asanarea a și început, și că în curând Banca nouă, rezultată din fuziune va și funcționa. Starea faptică a lucrurilor e: că deponenții nu cred că banca stă așa de rău, precum se spune, și văzând, că deponenții cari nu au dat moratoriul prim și-au ridicat banii, speculează să reușiască și ei să-și scoată depunerile, prin refuzarea acordării moratorului. Situația băncii însă este de fapt înrăutățită față de ceea dinainte de 3 ani, și că azi numai acordarea moratorului din partea tuturor deponenților, și pe cale pacinică, o poate salva.

Schimbările dela Banca Națională, dela Ministerul Finanțelor, și mai nou căderea Guvernului, fac discutabil ajutorul oferit pentru sanarea celor trei bănci.

Suntem profund îndurerăți înregistrând aceste stări de lucruri și suntem viu afectați de soarta tragică a acestei bănci vechi cu un trecut atât de frumos românesc. Numai minuni o mai pot scăpa din faliment, în al cărui prag a ajuns.

Censor la Banca Națională a României a fost ales respective reales în adunarea generală extraordinară dela 2 crt. dl *Grigorie Brema*, care a întrunit 1211 voturi din 1824 voturi exprimate.

Incasările statului pe primele trei luni ale anului curent sunt cu mult inferioare celor ale anilor premergători. (Se vorbește de mai multe miliarde de deficit, produs deja până azi. Cercurile bine informate sunt dureros afectate de aceste stări de lucruri. Este de prevăzut că

Statul va trebui să concedieze cel puțin 20—30% din totalul funcționarilor săi, căci altcum nu va putea face față obligamentelor de plată, și altă țesere din acest tragic impas, nu are.

Publicațiune

Subsemnatele bănci, având în vedere, atât situația generală economică-financiară, cât și dispozițiunile legii contra cametei, publicată în Monitorul Oficial No. 77, dela 2 Aprilie a. e., care prevede o importantă reducere a dobânzilor dela tot soiul de împrumuturi, au decis scăderea din nou a dobânzilor la depuneri spre fructificare pe livrete și în cont-curent și anume:

Pentru depuneri în cont-curent cu 1% la 5% brut; pentru depuneri la vedere pe livret în Lei cu 1/2% la 6% brut; pentru depuneri la vedere pe livret în valută streină la 3 1/2% brut.

Această hotărâre se va pune în aplicare pentru depunerile noi în Lei sau orice altă valută, începând cu data de 15 Aprilie a. e., pentru depunerile vechi la vedere dela 16 Maiu a. e.

Dobânzile pentru depuneri în prezent blocate se vor reduce numai dela data expirării termenului de blocare.

Sibiu, 9 Aprilie 1931.

„ALBINA“ institut de credit și de economii;
 „BANCA ARDELEANĂ și CASSA de ECONOMIE“ suc. Sibiu;
 „BANCA DE INDUSTRIE și COMERT“ s. a. Sibiu;
 „BANCA COMERCIALĂ ITALIANĂ și ROMÂNĂ“ suc. Sibiu;
 „CASSA GENERALĂ DE ECONOMII“ în Sibiu;
 „INSTITUTUL DE CREDIT FONCIAR“ din Sibiu;
 „BANCA CENTRALĂ pentru IND. și COMERT“ suc. Sibiu;
 Banca „AMERICANA“, Sibiu; Banca „OAȘIA“ s. a. Sibiu.

În depozit la „DACIA TRAIANA“ Sibiu.